



## Remiss - Skatteverkets PM - Ersättning vid markinträng - införande av kontrolluppgift

Åtvidabergs kommun har mottagit remiss på Skatteverkets promemoria Ersättning vid markinträng - införande av kontrolluppgift (Fi2020/02692) och lämna härmed följande yttrande:

### Yttrande

#### 1. Förtydligande (Föreslagen lydelse 22 kap. 1 § sista punkten)

För kommuner och kommunala bolag (ex. bolag som bedriver vattenverksamhet) bör det klargöras om rättigheter som inte skapas genom tvångsmässigt ianspråktagande, utan genom frivillig överenskommelse, ska omfattas av lagrummet. Såsom lagtexten utläses nu omfattas bara tvångsmässiga ianspråktagen ”/.../ expropriation eller liknande.”

Såsom förslaget utläses omfattas inte frivilliga överenskommelser vilket bör, för kommuner och kommunala bolags del, vara det primära tillvägagångssättet utifrån att tvångsmässiga förfarande, som har stöd i lag, riskerar att skapa medial uppmärksamhet och osämja vilket leder till höga administrativa kostnader. Således bör förslaget förtydligas avseende om nyttjanderätter och ledningsrätter som upprättas genom frivilliga överenskommelser ska omfattas, om de uppfyller kraven i övrigt.

#### 2. Förtydligande (Föreslagen lydelse 22 kap. 27 § 1 st)

Det bör förtydligas om det enbart är *allmänt ändamål* som ska syftas här. Lantmäteriet kan tvångsvis driva igenom åtgärder, där ersättning utgår, utan att det föreligger ett allmänt ändamål. Som exempel kan nämnas är servitut och gemensamhetsanläggningar som tjänar enskilda fastigheter och där fastigheten som drabbas av belastningen tillerkänns ersättning. Det ter sig orimligt att ersättning för enskilda anläggningar ska undantas från rapporteringsskyldighet och således ”döljas” från skatteverket, medan allmänna anläggningar ska rapporteras in till skatteverket.

Ovanstående kan få konsekvenser genom att det blir förmånligare för den som vill dölja ersättningar för skatteverket att anordna enskilda rättigheter istället för allmänna rättigheter. Ett sådant upplägg kan vara dåligt ur samhällsutvecklingsperspektiv och säkerhetsperspektiv då det allmänna bör betraktas som mer kunnig än lekmän avseende anläggandet av exempelvis vägar, ledningar med mera.

#### 3. Förtydligande (Föreslagen lydelse 22 kap. 27 § 2 st.)

Med texten ”Kontrolluppgift ska lämnas för fysiska personer och dödsbon av statliga myndigheter, kommuner och liknande offentliga organ.” bör det förtydligas om det även omfattar juridiska personer. Här bör väl framförallt påtalas konsekvensen vid handelsbolag



där privatpersonen är skatteskyldiga vid fastighetsöverlåtelser (se här 13 kap. 4 § andra stycket IL) där dock ersättningen utges till den juridiska personen.

#### 4. Påtalande (ikraftträdandedatumet)

Ikraftträdandedatumet som anges i remissen, både punkt 1 och 2, medför retroaktiv lagstiftning vilket även uppmärksammats av Regeringskansliet men önskas ändå påtalas då det är av stor vikt att retroaktiv lagstiftning, särskilt inom skattelagstiftningen, inte tillämpas. Därtill skulle ett retroaktivt införande innebära en extra arbetsbörda då kommuner skulle behöva gå igenom ersättningar för mark som skett tidigare under året innan krav på rapportering fanns.

#### 5. Förtydligande (3.1.3 Genom vilka rättshandlingar kan markintrång ske?)

I punkten ”C” anges nyttjanderätt och servitut. Punkten bör förtydligas om den även är tänkt att avse vägrätt och rätt till elektriskt kraft då dessa rättigheter normalt sett frånskiljs övriga nyttjanderätter i lagstiftningen.<sup>1</sup> Se även tidigare önskan om förtydligande i punkt 2, med hänsyn till att servitut sällan bedöms användas vid allmänna ändamål. Servitut kräver en härskande och tjänade fastighet (se här 14 kap. 1 § JB) och således bedöms servitut inte omfattas av ändringen.

#### 6. Förtydligande (avsnitt 5)

Hantering av ersättning när ersättning erlaggs till gemensamt ägda fastigheter. Även om det är ovanligt så kan det förekomma att en fastighet ägs av både juridisk- och fysisk person. Hur ersättningen ska hanteras i detta fall, då en av fastighetsägarna ofta företräder samtliga fastighetsägare vid förhandlingen/förrättningen, bör klargöras under avsnittet effekter så risken för felaktiga uppgifter till skatteverket minskar.

#### 7. Förtydligande (avsnitt 5)

Ersättning vid bildandet av gemensamhetsanläggningar berörs undantagsvis. Här utgår ofta ersättning enligt beslut från lantmäteriet men där myndigheter, inklusive kommuner, sällan är skyldiga att utge ersättning. Med rubricerat förslag kommer ersättningar för gemensamhetsanläggningar fortfarande vara ”dolda” för skatteverket. Här bör det belysas om inte det är lämpligt att lantmäteriet rapporterar direkt till skatteverket när gemensamhetsanläggningar bildas så att skatteunderlaget blir rätt.

#### 8. Bedömning av resurser

Utifrån förslagets nuvarande utformning bedöms den ökade arbetsbelastningen och ekonomiska påverkan för kommunen vara försumbar.

---

<sup>1</sup> [lantmateriet.se/sv/Fastigheter/Andra-fastighet/Tillgang-till-annans-mark/Jamforelse-mellan-nyttjanderatt-och-ledningsratt/](https://lantmateriet.se/sv/Fastigheter/Andra-fastighet/Tillgang-till-annans-mark/Jamforelse-mellan-nyttjanderatt-och-ledningsratt/), Läst den 2021-04-29



### **Delegationshänvisning**

Beslutet har fattats med stöd av kommunstyrelsens delegationsordning, punkt A.4

### **Beslutet ska delges**

Kommunstyrelsen

### **Beredande handläggare**

Klas Liljestrand, Mark- & exploateringsingenjör  
Sofie Malm Höglund, Ekonomichef

### **Beslut är fattat av**

Rikard Spalle, Förvaltningschef  
Samhällsbyggnadsförvaltningen

### **Datum**

2021-05-05

*Dokumentet har bekräftats digitalt och är därför inte undertecknat.*